

СТАНОВИЩЕ
от проф. д-р Петко Ненков Салчев, дм

Член на научно жури по процедура за защита на дисертационен труд, съгласно Заповед № РД-193/13.04.2023 г. на директора на НЦОЗА на редовен докторант **Емануил Стефанов Манасиев** на тема „Модел за личностно и професионално развитие в системата на общественото здраве“ с научни ръководители: проф. д-р Петко Салчев, дм и доц.маг.фарм. Евгени Григоров, дм. за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“ по професионално направление 7.1. „Медицина“ по научната специалност „Социална медицина и здравен мениджмънт“.

Становището е изготвена съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Националния център по общественото здраве и анализи (НЦОЗА).

Актуалност на разработката

Стресът присъства в нашето ежедневие и според множество публикации по темата е разглеждан предимно в контекста на неговото негативно влияние върху здравето. Съществуват множество методики, техники, модели и мерки за ограничаването или дори премахването му от ежедневието и нездравословното му влияние върху индивидите. В настоящата разработка докторантът предлага неговото контролирано присъствие в ежедневието и използването му като възможност за личностен и професионален напредък.

Дисертационният труд е оформен съгласно изискванията на ЗРАСРБ. Текстът е ясен, добре структуриран и е налице адекватен баланс между отделните раздели като е предложен и Модел за личностно и професионално развитие в системата на общественото здраве.

В литературния обзор е направен исторически преглед на значението на общественото здраве и здравеопазване, системите на стреса, проявлението на стреса у личността, в т.ч. на работното място, причини за появата му като направеният анализ показва отличната информираност на докторанта относно изследвания проблем и сам по себе си има научно-теоретичен принос.

Целта, задачите на разработката, работната хипотеза, предметът и обектът на изследването, използваните методи са представени коректно. Целта на проучването е изграждането и апробирането на специфичен модел за личностно и професионално развитие. Формулирани са 6 задачи, логично произтичащи от нея.

Разработена е оригинална методика, свързана с изработването на Модел за личностно и професионално развитие в системата на общественото здраве, който е описан подробно. Използвани са подходящи за целта и задачите методи: исторически, сравнителен анализ, анкетен, експериментален, дедуктивен, индуктивен, феноменологичен.

В резултатите е описано създаването на валидирани методически инструменти за изследване на стреса и личното представяне в работна среда. Представени са данни от проведено анкетното проучване, което служи като пилотно изследване за проверка на хипотезата. Използвани са стандартизирани въпросници и допълнителни въпроси, специално разработени и адаптирани за нуждите на изследването след направен предварителен анализ на литературни източници и проведени изследвания.

В дисертационният труд са формулирани 10 извода, които са логично следствие от поставените цел, задачи и анализ на резултатите.

Дадени са препоръки, адресирани на национално ниво - към МЗ, НЦОЗА и на организационно ниво.

Формулираните 5 приноса от дисертационния труд имат научно-теоретичен и научно-приложен характер и отразяват получените резултати.

Научно-теоретичен научно-практически принос има създаденият методически инструмент за изследване на стреса и личното представяне в работна среда и неговото валидиране, както и разработеният и приложен оригинален модел за личностно и професионално развитие.

Авторът е участвал лично във всички етапи на проучването - планиране, изработване на дизайна, ръководство, координация и контрол при събирането на информацията, при анализа и обработката ѝ. Дисертационният труд показва компетентността на докторанта, неговите професионални знания и умения в областта. Трудът е написан на стилистично добър език и дава ясна представа за извършената работа.

Във връзка с дисертацията са публикувани 5 статии, в които е първи автор, и 10 участия в научни форуми.

Авторефератът отразява в синтезиран вид съдържанието на разработката и представя най-съществените резултати, изводи и препоръки. Съобразен е с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НЦОЗА.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният дисертационен труд е самостоятелно изследване на актуален проблем. Разработката съдържа всички необходими елементи и има научно и научно-приложно значение.

Дисертационният труд отговаря напълно на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в България, Правилника за приложение на закона за развитие на академичния състав в България и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НЦОЗА за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научната специалност „Социална медицина и здравен мениджмънт“.

Изложените по-горе съображения ми дават основание убедено да дам своята положителна оценка и да предложа на членовете на уважаемото научно жури да гласуват положително за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ на **Емануил Стефанов Манасиев**.

04.05.2023 г.

Изготвил:

Проф. д-р Петко Салчев, дм